

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 681

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Plân komisyonları raporları (1/392)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71/560 - 3827

23 . 6 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 21 . 6 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine müteallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkındaki kanun tasarısı ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

Türkiye Cumhuriyeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında akdedilen Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine ait mukavelenin tasfiyesi hakkında kanun gerekçesi

Manisa - Salihli Demirköprü Hidro - Elektrik Santralinde enerji üretilmesi ve tüketim merkezlerine nakli ile toptan satışı imtiyazı Bakanlar Kurulunun 25 . 8 . 1955 tarih ve 5805 sayılı kararı ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketine verilmiştir.

Mezkûr imtiyaz mukavelesinin 2 nci maddesinde Demirköprü santralının adı geçen ortaklığa devri öngörüldüğünden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Nafia Vekâleti adına Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile mezkûr ortaklık arasında 23 . 5 . 1956 tarihinde devir sözleşmesi imzalanmış ve bu sözleşme 1 . 9 . 1956 tarihinde kabul edilen 6844 sayılı Kanunla tasdik edilmişti.

Bahis konusu sözleşmenin 3 ncü maddesine göre ortaklık 1954 yılından itibaren devredilecek tesislerin bedeline mahsuben yılda 5 000 000 lira olmak üzere santralin inşa süresi içinde avans olarak DSİ ye 20 000 000 Tl. ödiyecekti. 4 ncü maddeye göre ise inşaatın sonunda inşaat bedeli ile avans olarak ödenmiş meblâğ arasındaki farkın ödenmesi için şirket sermayesini artırarak çıkaracağı 24 000 000 liralık (B) hisse senedini DSİ ye verecekti. Yine 4 ncü maddeye göre devredilecek tesisler bedelinin 20 000 000 + 24 000 000 = 44 000 000 liradan fazla olması halinde bu fazlalık yılda 1 000 000 lık taksitlerle faizsiz olarak DSİ ye ödenecekti.

Demirköprü Hidro - Elektrik tesisleri inşaatın ikmalini mütaakıp Mayıs 1960 da işletmeye açılmıştır. Ege Elektrik T. A. Ş. ise 1961 yılına kadar yukarıda zikredilen 20 000 000 liralık nakit ödeme mükellefiyetinden ancak 10 750 000 lirasını DSİ ye ödemiş, 24 000 000 liralık (B) hisse senetlerini çıkartıp DSİ ye verememiştir.

Diğer taraftan devir sözleşmesinin imzası sırasında devredilecek tesislerin 44 000 000 lira tahmin edilen değeri inşaat sonunda iş hacmi artışları ve 4 . 8 . 1958 tarihli döviz kurlarıyla ilgili fiyat yükselişleri dolayısıyla 104 000 000 lirayı bulmuştur.

Ege Elektrik T. A. Ş. nin taahhütlerini yerine getirmemesinde ödenecek meblâğın 44 000 000 dan 104 000 000 liraya çıkmasının ve TEK kanunu tasarısında enerji işletmelerinin tek bir elden idaresinin öngörülmüş olması etkili görülmektedir.

Ortaklık 20 000 000 lirayı ödemiş, 24 000 000 liralık (B) hisse senedini vermiş ve 44 000 000 liranın üstündeki bedel fazlalığı için her yıl 1 000 000 lira ödemiş dahi olsaydı 49 yıllık imtiyaz süresinin 1960 yılından sonra geri kalan 44 yıl içinde bunların toplamı 88 000 000 lirayı bulacak ve böylece 104 000 000 liranın tamamen ödenmesi yine mümkün olmayacaktı.

Diğer taraftan büyük bir yatırımla tamamlanmış tesisin üretimde bulunması ve artan enerji isteklerinin karşılanması zorunlulukları dolayısıyla devir ve imtiyaz sözleşmelerinin uygulanmasındaki gecikmeler karşısında Demirköprü santrali enerjisinin toptan nakli ve satış işinin Eti-bankeça yapılması gerekmiştir.

Yukarıdaki sebeplerle Ege Elektrik T. A. Ş. imtiyaz ve Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerini devralma sözleşmeleri 10 yıldan beri uygulanamamış ve muallâkta kalmıştır.

Tesisin işletmeye açılmasını mütaakıp 1961 - 1966 arasında önce devir sözleşmesinin feshi, sonra sözleşmenin değiştirilmesi ve bunu takiben sözleşmenin ne suretle feshedileceği durumları incelenmiştir.

Halihazırda Demirköprü Hidro - Elektrik Santralinden enerji üretimi DSI ve bunun İzmir ve Manisa illerindeki toptancı müşterilere nakli ve satışı Etibank tarafından uygun bir şekilde yapılmakta olduğundan bu iki kuruluşun yapmakta olduğu işlerin bir kısmını yapması düşünülebilecek Ege Elektrik T. A. Ş. gibi üçüncü bir kuruluşun lüzumu, bugün için, hiçbir yönden gerekli bulunmamaktadır.

Bu itibarla bağıtlandığı tarihten beri uygulanamamış ve bundan sonra da uygulanması mümkün ve uygun bulunmayan Ege Elektrik T. A. Ş. ile DSI arasındaki sözleşmenin tasfiyesi icabetmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere sözleşmenin uygulanamama sebepleri tek bir tarafa izafe edilemeyeceğinden her hangi bir ceza tatbiki ve yatırılmış paranın faizi veya benzeri tazminat ödemesi gibi düşünceler haklı görülmemektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü 1967 yılı Bütçe Kanununun (Kanun No. 837 kabul tarihi 21 . 2 : 1967) 7 nci maddesi Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin (Yapı, tesis ve büyük onarım giderleri) bölümüne dâhil tertiplerden (A/3) işaretli cetvelin (Kamulaştırma ve satınalmalar) bölümü ile 31.310 neu (mukavelenin feshi münasebetiyle Ege Elektrik Türk Anonim Şirketine ödenmek üzere) maddesine aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir şeklinde olup buna göre 10 750 000 liranın Ege Elektrik T. A. Ş. ne 1967 malî yılında ödenmesi mümkün olabilecektir.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/392
Karar No. : 20

21 . 12 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle, komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi:

Gereğede arz ve izah olunan hususlar, komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek, tasarı 2 nci maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Çankırı	Burdur	Aydın	Çorum
Tahir Akman	Faik Kırbış	Nahit Mentеше	Hilmi İncesulu
Erzurum	Gaziantep	Manisa	Tekirdağ
Gıyasettin Karaca	Naşit Sarıca	Mithat Dülge	Halil Başol

Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyonu
Esas No: 1/392
Karar No: 6

18 . 1 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen Mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Müzakerelere esas olarak alınan Maliye Komisyonu raporu, Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Sözcü		
Zonguldak	Kütahya	Amasya	Balıkesir
Kemal D. Sungun	Ahmet C. Bilgin	A. Celâlettin Topala	Mevlüt Yılmaz
Istanbul	Izmir	Kars	Sivas
Muhallifim	M. Ali Aytas	Cengiz Ekinci	Cevad Odyakmaz
Reşit Ülker			

Trabzon

Selâhattin Güven

Millet Meclisi (S. Sayısı : 681)

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/392
Karar No. : 133

26 . 3 . 1968

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale buyurulan (Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı) ile, Maliye ve Enerji ve Tabii Kaynaklar komisyonlarımızca tasarı hakkında düzenlenen raporlar, ilgili Hükümet temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda görüşüldü :

Manisa - Salihli Demirköprü Hidro - Elektrik Santralinde enerji üretilmesi ve tüketim merkezlerine nakli ile toptan satışı imtiyazı Bakanlar Kurulunun 25 . 8 . 1955 tarih ve 5809 sayılı Kararı ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketine verilmişti. İmtiyaz mukavelesine göre adı geçen Santral Ortaklığı devredileceğinden DSİ ile ortaklık arasında 22 . 5 . 1956 tarihinde devir sözleşmesi imzalanmış ve bu Sözleşme 1 . 9 . 1956 tarihinde kabul edilen 6844 sayılı Kanun ile tasdik edilmiştir. Sözleşmeye göre tesisin bedeli olarak 20 000 000 T. L. DSİ ye ödenecektir. Tesisler bedeli 44 milyondan fazla olursa fazlalık yılda 1 000 000 T. L. lik taksitlerle faizsiz DSİ ye ödenecektir. Tesis Mayıs 1960 ta işletmeye açılmıştır. Ege Elektrik T. A. Ş. 1961 yılına kadar ancak 10 750 000 lira ödemiş gerisi için de çıkaracağı B hisse senetlerini DSİ ye verememiştir. Diğer taraftan büyük bir yatırımla meydana gelen tesisin üretimde bulunması ve artan enerji isteklerinin karşılanması zorunlukları dolayısıyla devir ve imtiyaz sözleşmesinin uygulamada vâki gecikmeleri karşısında santralin enerjisinin toptan nakli ve satış işinin Etibankça yapılması gerekmiştir. Halen bu hizmet Etibank tarafından yapılmakta olduğundan Ege Elektrik T. A. Ş. ne hiçbir yönden lüzum kalmamıştır. Bunun için sözleşme tarihinden beri uygulanmamış ve bundan sonra da uygulanması mümkün görülmiyen sözleşmenin tasfiyesinin daha isabetli olacağı düşünceyle hazırlanan tasarı, tüm olarak müspet mütaala olunarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

1, 3, 4 ve 5 nei maddeler tasarıdaki şekliyle aynen,

2 nei madde, madde sonundaki «ödenir» keli mesi yerine (geri verilir) ibaresi konulmak suretiyle Maliye Komisyonunca ve yine aynı maddede geçen (1967 malî yılında) ibaresi de, 1967 malî yılının kapanmış olması dolayısıyla komisyonumuzca metinden çıkarılmak ve ödeme imkânlarına zorlanmamak amacıyla de her hangi bir tarih konulmamak suretiyle yapılan değişikliklerle kabul olunmuştur.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Başkan V. Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Kâtip Bolu <i>H. İ. Cop</i>
Ankara <i>M. K. Yılmaz</i>	Balıkesir <i>E. Güreli</i>	Balıkesir <i>F. İslimyeli</i>	Burdur <i>İ. H. Boyacıoğlu</i>
Elâzığ <i>K. Nedimoğlu</i>	Erzurum <i>C. Önder</i>	Eskişehir <i>İ. Anı</i>	Gümüşhane <i>S. Savacı</i>

Istanbul
Söz hakkım mahfuzdur.
S. Arın

Istanbul
N. Eroğan

Istanbul
M. Güven

Kayseri
A. Hacıpaşoğlu

Samsun
E. Alıcan

Sinop
Söz hakkım mahfuzdur.
H. İsgüzar

Trabzon
A. İ. Binicioğlu

Trabzon
A. B. Uzun

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen Mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Barajı Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak 23.5.1956 tarihinde akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik olunan Mukavele feshedilmiştir.

MADDE 2. — 6844 sayılı Kanuna ekli 23 . 5 . 1956 tarihli Mukavele hükümleri gereğince Ege Elektrik T. A. Ş. tarafından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ödenmiş bulunan 10 750 000 (on milyon yediyüz ellibin) lira 1967 mali yılında DSİ'ce adı geçen şirkete ödenir.

MADDE 3. — Bakanlar Kurulunca tasdik edilen 25 . 8 . 1955 tarihli ve 5805 sayılı İmtiyaz Mukavelesi de yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Maliye ile Enerji ve Tabii Kaynaklar bakanları yürütür.

21 . 6 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>F. Sükan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Ertem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında Kanun.

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Barajı Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak 23.5.1956 tarihinde akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik olunan mukavele feshedilmiştir.

MADDE 2. — 6844 sayılı Kanuna ekli 23 . 5 . 1956 tarihli mukavele hükümleri gereğince Ege Elektrik T. A. Ş. tarafından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ödenmiş bulunan 10 750 000 (on milyon yediyüzelli bin) lira 1967 mali yılında DSİ'ce adı geçen şirkete geri verilir.

MADDE 3. — Bakanlar Kurulunca tasdik edilen 25 . 8 . 1955 tarihli ve 5805 sayılı imtiyaz mukavelesi de yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini Maliye ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanları yürütür.

Ticaret Bakanı <i>A. Türkel</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. A. Özkan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Bilgiç</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteşeoğlu</i>
Köy İşleri Bakanı <i>T. Toker</i>	

**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunda tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında Kanun.

MADDE 1. — Tasarımın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarımın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarımın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ege Elektrik Türk Anonim Şirketi arasında Demirköprü Hidro - Elektrik tesislerinin devrine mütaallik olarak akdedilen ve 6844 sayılı Kanunla tasdik edilen mukavelenin feshi hakkında kanun tasarısı.

MADDE 1. — Tasarımın 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 6844 sayılı Kanuna ekli 23 . 5 . 1956 tarihli mukavele hükümleri gereğince Ege Elektrik T. A. Ş. tarafından Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ödenmiş bulunan 10 750 000 (On milyon yediyüzelli bin) lira DSİ ce adı geçen şirkete geriverilir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarımın 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarımın 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.